

VYSOKÁ PREDSTAVITEĽKA
EURÓPSKEJ ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Bruseli 25. 3. 2015
JOIN(2015) 9 final

**SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE,
EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU
REGIÓNOV**

Vykonávanie európskej susedskej politiky v roku 2014

{SWD(2015) 63 final}
{SWD(2015) 64 final}
{SWD(2015) 65 final}
{SWD(2015) 66 final}
{SWD(2015) 67 final}
{SWD(2015) 68 final}
{SWD(2015) 69 final}
{SWD(2015) 70 final}
{SWD(2015) 71 final}
{SWD(2015) 72 final}
{SWD(2015) 73 final}
{SWD(2015) 74 final}
{SWD(2015) 75 final}
{SWD(2015) 76 final}
{SWD(2015) 77 final}

1. Úvod

Európska susedská politika (ďalej len „ESP“) je od svojho spustenia v roku 2004 kľúčovým aspektom zahraničnej politiky EÚ. Rieši otázky strategického významu, ako sú bezpečnosť, stabilita, spravodlivosť, sloboda a prosperita v našom susedstve, a to zameraním sa na podporu udržateľných a odolných ekonomík a slobodných a inkluzívnych spoločností. Je to politika dlhodobej angažovanosti založená na vzájomne prospešnej integrácii a spolupráci.

Vzhľadom na viacnásobné krízy a rastúce ťažkosti v susedstve však vzrástla potreba prispôbiť ESP a jej prístup týmto okolnostiam. Odznali tiež výzvy na výraznejšie prepracovanie nástrojov ESP tak, aby mala EÚ možnosť lepšie a pohotovejšie reagovať na rozličné očakávania partnerských krajín, rýchlo sa meniace susedstvo a širšie globálne trendy.

Rok 2014 bol rokom závažných problémov v susedstve EÚ. Pre udalosti na Ukrajine, ako aj rastúci nátlak Ruska na ďalších východných partnerov sa politická realita Európy dostala do centra pozornosti. V dôsledku činnosti Asadovho režimu a teroristickej skupiny Dá'iš museli z územia Sýrie a z iných území utiecť milióny ľudí a naďalej naliehavo potrebujú pomoc. Brutálnych činov, porušovania ľudských práv a zneužívania sa dopustili aj Džabhatu-n-Nusra, Dá'iš a ďalšie teroristické skupiny v regióne. Obnovené nepokoje v Gaze viedli k zničeným živobytiam a zdevastovali už beztak nestabilnú infraštruktúru. Štátna suverenita Líbye ostala ohrozená a nefungujúca verejná moc, nárast násilia ako aj nedostatočná kontrola migračných tokov z a do krajiny vytvorili priaznivé podmienky pre zločinecké siete zapojené do nelegálnej migrácie do Európy a do obchodovania s ľuďmi. Miera chudoby v susedných krajinách stúpala najmä u detí a iných zraniteľných skupín spoločnosti.

Zároveň bol v roku 2014 zaznamenaný určitý pozitívny posun súvisiaci s podpísaním troch dohôd o pridružení s Gruzínskom, Moldavskou republikou a Ukrajinou. Táto nová generácia dohôd zahŕňa ustanovenia o prehľbenej a komplexnej zóne voľného obchodu (ďalej len „DCFTA“), čím sa zavádzajú dosiaľ najambicióznejšie zmluvné vzťahy s partnerskými krajinami. Navyše sa posilnili vzťahy s Marokom a Tuniskom, ktoré i naďalej odzrkadľujú hĺbku a rozsah reformného úsilia v týchto krajinách. Prechod k demokracii v Tunisku bol mimoriadne pozitívny. Čo sa týka migrácie a mobility, Moldavská republika úspešne splnila všetky referenčné kritériá stanovené v akčnom pláne liberalizácie vízového režimu (APVR), ktorý umožnil moldavským občanom cestovať do krajín schengenského priestoru bez víz od jari 2014. Tunisko a Jordánsko taktiež podpísali s EÚ v roku 2014 partnerstvo v oblasti mobility.

V roku 2014 si EÚ zachovala vysokú úroveň angažovanosti s partnermi, pričom nástroje ponúkané európskou susedskou politikou zohrávali ústrednú úlohu. Nový nástroj európskeho susedstva (ďalej len „ENI“) prijatý v roku 2014 poskytuje na obdobie rokov 2014 – 2020 finančné prostriedky vo výške 15,4 miliardy EUR. Finančná pomoc je cielenejšia než predtým;

organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány sú viac a užšie zapojené do prípravy, realizácie a monitorovania podpory poskytovanej Európskou úniou.

V tomto spoločnom oznámení a sprievodných správach o pokroku sa skúma, akým spôsobom EÚ a partnerské krajiny realizovali spoločne dohodnuté reformné ciele a ako riešili konkrétne problémy v roku 2014.

Vzhľadom na meniacu sa situáciu v susedstve, odlišné ambície partnerov v ich vzťahoch s EÚ v rámci ESP a ťažkosti susedskej politiky reagovať na niektoré tieto zmeny bol 4. marca 2015 vysokou predstaviteľkou Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku/podpredsedníčkou Komisie (VP/PK) a Európskou komisiou prijatý **spoločný konzultačný dokument**, ktorým sa začal formálny konzultačný proces na preskúmanie ESP. Súčasťou tohto procesu bude aj preskúmanie charakteru formulárov výročných správ EÚ.

2. Vykonávanie Európskej susedskej politiky v roku 2014

Demokratizácia a, v širšom zmysle, prechod k demokracii musia byť v prvom rade domácim procesom. Úspech takéhoto prechodu závisí od viacerých faktorov, od politickej vôle k zlepšeniu právneho štátu, od hospodárskej situácie až po vzdelávanie, od zvýšenej sociálnej rovnosti a posilnenie postavenia ľudí až po aktívnu občiansku spoločnosť. To všetko si vyžaduje široký národný konsenzus o základných politických postupoch. V tejto súvislosti EÚ podporila tých, čo napomáhajú pozitívnym politickým zmenám v susedstve.

Aj keď ESP tvorí súčasť úsilia EÚ podporiť úspešný prechod k demokracii, procesy s tým spojené sa značne líšia vzhľadom na historické a spoločenské okolnosti špecifické pre konkrétnu krajinu. Čo sa týka cesty k reformám, východní a južní partneri teda čelia osobitým ťažkostiam a príležitostiam. Prechody k demokracii, ktoré nie sú inkluzívne a ktoré sú charakteristické takým prístupom, kde víťazná strana disponuje absolútnou mocou, sa ukázali ako neudržateľné vo vzťahu k celkovej stabilite a prosperite danej krajiny. Úspech takéhoto prechodu si vyžaduje, aby vláda, občianska spoločnosť a hospodárske subjekty aktívne spolupracovali na demokratizačnom úsilí.

Tento prvok pozitívnej politickej zmeny je spoločný tak pre východných, ako i južných partnerov, ktorí sú v procese prechodu k demokracii. ESP naďalej v priebehu roku 2014 podporovala príslušný vývoj.

2.1. Demokracia a dobrá správa vecí verejných

EÚ je odhodlaná podporovať demokraciu a dobrú správu vecí verejných v susedstve. Zatiaľ čo je EÚ naďalej presvedčená, že práca v tejto dôležitej oblasti má kľúčový význam pre jej zahraničnú politiku, realita v susedstve vykresľuje pestrejší obraz vývoja demokratizačných procesov a dobrej správy vecí verejných.

Pozitívnym príkladom je Tunisko, kde sa ukázalo, že inkluzívny a vnútroštátne podporený **prechod k demokracii** v južnom susedstve môže fungovať, konkrétne tým, že sa úspešne podarilo uskutočniť parlamentné a prezidentské voľby a prijala sa nová ústava. V súvislosti s ustanovením základných práv a umožnením ďalších demokratických reforiem boli tieto kroky míľnikmi. Maroko tiež pokračovalo v procese demokratizácie a modernizácie, čo dokazuje aj pokrok v prebiehajúcich reformách v oblasti spravodlivosti, regionalizácie a médií. Proces demokratizácie v Moldavskej republike a v Gruzínsku taktiež neustále napredoval. V Moldavskej republike sa konali parlamentné voľby, ktoré boli volebnou pozorovateľskou misiou Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) spadajúcim pod OBSE vo všeobecnosti považované za slobodné a spravodlivé, hoci vylúčenie jedného volebného kandidáta niekoľko dní pred dňom volieb vyvolalo isté znepokojenie. Ďalší pokrok vo svojom európskom programe dosiahla Moldavská republika aj podpísaním dohody o pridružení/DCFTA. Gruzínsko tiež pokračovalo v demokratizačnom procese, v neposlednom rade podpísaním dohody o pridružení/DCFTA. Miestne voľby v júni a júli 2014 boli celkovo považované za spĺňajúce medzinárodné normy.

EÚ pomohla Ukrajine mobilizáciou bezprecedentného finančného balíka vo výške viac ako 11 miliárd EUR na obdobie rokov 2014 – 2020. V krajine sa zaviedli reštriktívne opatrenia voči osobám a subjektom zodpovedným za krízu, za zneužitie verejných financií a za porušovanie základných práv, ako aj príslušné nástroje spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky. Politická situácia však zostala zatienená prebiehajúcou vojenskou krízou vo východnej časti krajiny a nezákonnou anexiou Krymu a Sevastopolu Ruskou federáciou, kde ruské a miestne *de facto* orgány od februára 2014 výrazne znížili úroveň ochrany ľudských práv. Ukrajinskí občania žijúci na Kryme a v Sevastopole boli donútení stať sa ruskými občanmi alebo, ak odmietli, byť pokladaní za cudzincov. Zintenzívnilo sa zastrašovanie a prenasledovanie občanov Krymu, najmä krymských Tatárov a novinárov, ktorí vyjadrili odpor voči činnosti Ruskej federácie na polostrove. Média nemohli slobodne pôsobiť. Podobné trendy boli zaznamenané aj na východnej Ukrajine, popri závažných humanitárnych dôsledkoch tohto konfliktu a narastajúcom počte dotknutých ľudí.

Tento vývoj mal negatívny vplyv na reformný proces na Ukrajine. Oddialila sa ústavná reforma a Benátska komisia Rady Európy posúdila, že pripravované návrhy reformy neboli úplne v súlade s medzinárodnými normami. Boj proti korupcii začal pomaly. Aj napriek tomu, že nová vláda má jasnú predstavu o smerovaní reformy, prípravy jednotného národného programu reforiem boli pomalé a roztrieštené. Na dosiahnutie výsledkov v najbližšej dobe, ako i na zachovanie hybnej sily reforiem do budúcnosti a zabezpečenie vykonávania dohody o pridružení/DCFTA budú potrebné urýchlené a dlhodobé opatrenia. EÚ vytvorila skupinu na podporu Ukrajiny s cieľom pomôcť krajine pri vykonávaní reformného programu.

Iné časti susedstva boli charakteristické stagnáciou v oblasti demokratizácie. V Egypte sa priestor na diskusiu vo všeobecnosti – a najmä na činnosť organizácií občianskej spoločnosti – zužoval v dôsledku zvýšených kontrol. Demokratizácia a situácia v oblasti ľudských práv v Azerbajdžane

sa v posledných rokoch zhoršila vinou systematického obmedzovania priestoru na verejnú diskusiu a občianskej spoločnosti. V Bielorusku pretrvávala situácia nedostatočného pokroku v oblasti ľudských práv, právneho štátu a demokratických zásad.

Politický vývoj v Izraeli a Palestíne¹ bol výrazne ovplyvnený situáciou v regióne, konfliktnejšou politickou atmosférou a násilím v pásme Gazy. Izrael je štát založený na hodnotách demokracie, rešpektovaní ľudských práv, právneho štátu a základných slobôd. Napriek tomu v roku 2014 ochrana práv menšín, najmä beduínov, vyvolávala obavy. V Palestíne sa ešte stále čaká na prijatie kľúčových právnych predpisov týkajúcich sa demokratických štruktúr, a to napríklad tých, ktoré by vymedzovali povinnosti súdnych inštitúcií. Obavy o dodržiavanie ľudských práv zostávajú nevyriešené, najmä pokiaľ ide o trest smrti: trest smrti sa naďalej vykonával *de facto* orgánmi v pásme Gazy a popravy opäť začali v Egypte a Jordánsku po tom, čo uplynulo moratórium z predošlých rokov.

Prebiehajúce ozbrojené konflikty, sektárska a etnická polarizácia a externé faktory ako napríklad terorizmus bránili pokroku v programe ESP. Zlá bezpečnostná situácia v Líbyi dokonca ohrozila suverenitu štátu. Kríza v Sýrii sa stala najväčšou humanitárnou a bezpečnostnou katastrofou vo svete. Libanon a Jordánsko naopak preukázali pozoruhodnú odolnosť napriek tomu, že musia čeliť prílevu utečencov v regióne a politickým a bezpečnostným účinkom presahovania sýrskej krízy, ktoré taktiež predstavujú dodatočnú záťaž na už aj tak obmedzené prírodné zdroje. Napriek týmto výzvam obe krajiny v snahe o ďalší pokrok v programe ESP prispeli k stabilite a bezpečnosti v regióne.

Určitý pozitívny vývoj sa dal sledovať aj vo **voľbách**. Prezidentské a parlamentné voľby v Tunisku a na Ukrajine, prezidentské voľby v Izraeli a parlamentné voľby v Moldavskej republike boli vo všeobecnosti dobre zorganizované. Pokiaľ ide o Ukrajinu, voľby sa nemohli uskutočniť na Kryme a v Sevastopole; väčšina regiónov v Doneckej a Luhanskej oblasti zostala pod kontrolou ilegálnych ozbrojených skupín a týmto regiónom bolo znemožnené zúčastniť sa ukrajinských volieb. Miestne voľby organizované *de facto* orgánmi oboch regiónov sa považujú za nezákonné a nelegitímne, a preto ich EÚ neuznáva. EÚ vzala na vedomie celkovo pokojný a náležitý priebeh prezidentských volieb v Egypte, hoci existovali určité pochybnosti o vedení volebnej kampane, počas ktorej sa výrazne zúžil priestor na nesúhlas a diskusiu.

Pokrok týkajúci sa **slobody vyjadrovania, slobody tlače a médií, slobody združovania, slobody náboženstva alebo viery, práv osôb patriacich k menšinám či boja proti diskriminácii** bol rôznorodý. Tunisko, Libanon, Maroko a Moldavská republika čiastočne zaviedli príslušné právne predpisy, ale v Azerbajdžane, Bielorusku, Egypte a Palestíne nebol zaznamenaný žiadny významný posun.

---

¹ Toto označenie nemožno vykladať ako uznanie Palestínskeho štátu a nie sú ním dotknuté pozície jednotlivých členských štátov k tejto otázke.

Práva žien a detí ostali problematické vo väčšine partnerských krajín. Detská práca, nábor detských vojakov, využívanie detí na teroristickú činnosť alebo obchodovanie s ľuďmi, manželstvá maloletých a zlé zaobchádzanie v súdnom systéme pre mladistvých naďalej vyvolávajú vážne obavy. Chudoba, ktorá sa v celom regióne rozširuje, sa dotkla najmä detí. Okrem toho, že v novej ústave v Tunisku sa priznali ženám rovnaké sociálno-ekonomické a politické práva, požadujú sa v nej aj opatrenia proti diskriminácii a rodovo motivovanému násiliu.

V Tunisku, Maroku, Libanone a Jordánsku boli tiež zaznamenané povzbudivé signály v oblasti **reformy sektora spravodlivosti** súvisiace so zlepšením jeho nezávislosti a efektivity. Nová tuniská ústava sa stala podkladom pre mnohé základné práva a umožní reforme súdnictva ďalej napredovať. V máji bol prijatý strategický dokument reformy súdnictva a začalo sa diskutovať o súvisiacom akčnom pláne na obdobie rokov 2015 – 2019. Ukrajinský parlament prijal zákon o „obnovení dôvery v súdny systém“. Moldavská republika implementovala zákony o reforme súdnictva. Azerbajdžan a Egypt naďalej čelia ťažkostiam týkajúcim sa nedostatočnej nezávislosti súdnictva.

V partnerských krajinách bol v oblasti **nápravno-výchovných zariadení** a súvisiacich podmienok zaregistrovaný len obmedzený a nerovnomerný pokrok. **Mučenie a zlé zaobchádzanie** pretrvávalo vo viacerých krajinách a často bolo spojené so zlými podmienkami vo väzniciach a nedostatkami vo väzenskom systéme. K určitému pokroku došlo v Jordánsku a Tunisku, a to konkrétne zavedením národného prevenčného mechanizmu proti mučeniu v Tunisku. Značné úsilie vyvinula Moldavská republika, ktorá otvorila nové nápravno-výchovné zariadenia a spustilo reformy týkajúce sa mladistvých páchatel'ov.

Úloha **občianskej spoločnosti** a **sociálnych partnerov** v demokratizačnom a reformnom procese ostáva naďalej kľúčovou. Organizácie občianskej spoločnosti (OOS) zohrávajú dôležitú úlohu pri monitorovaní a poskytovaní poradenstva parlamentom, vládam či politickým stranám v otázkach ľudských práv, vrátane vyvodzovania zodpovednosti voči príslušným orgánom za ich konanie. Často sú dobre prepojené na medzinárodnej úrovni, čo dovoľuje získané poznatky ľahko prenášať a zdieľať. OOS zaznamenali v roku 2014 v celom regióne skôr negatívny trend. Niektoré krajiny prijali opatrenia na obmedzenie ich činnosti prijatím právnych predpisov či zavedením nákladných administratívnych postupov, ako je zvýšenie daňového zaťaženia, ktoré v niektorých prípadoch viedli k ukončeniu činnosti týchto organizácií. Organizácií občianskej spoločnosti v Egypte a Azerbajdžane sa takýto vývoj obzvlášť dotkol. Na Ukrajine a v Tunisku sa občianska spoločnosť vyvíjala rýchlo a pozitívne. Kým organizácie občianskej spoločnosti fungovali vo všeobecnosti slobodne v Moldavskej republike, v podnesterskej oblasti bola ich činnosť výrazne obmedzená. Na západnom brehu Jordánu boli OOS schopné fungovať s menším počtom obmedzení ako v Gaze, kde ich práca naďalej ostala sťažená. V priebehu roku 2014 práca na **plánoch EÚ** týkajúcich sa spolupráce s organizáciami občianskej spoločnosti v jednotlivých krajinách ďalej napredovala. V týchto plánoch sa

stanovuje strategický rámec spolupráce s občianskou spoločnosťou na úrovni jednotlivých krajín. Proces vypracúvania týchto plánov riadili delegácie EÚ, pričom spolupracovali s miestnymi orgánmi a organizáciami občianskej spoločnosti na účely určenia dlhodobých cieľov dialógu a operačnej podpory. Väčšina týchto plánov bola do konca roku 2014 prijatá partnerskými krajinami.

2.2. Politická a bezpečnostná spolupráca

Na to, aby bol prechod k demokracii úspešný, je potrebná bezpečnosť, ktorá pomôže spoločnosti a hospodárstvu napredovať. V roku 2014 však problémy súvisiace s bezpečnosťou v rámci susedstva prudko rástli. Hrozby zo strany teroristických skupín ako Dá'iš, dlhotrvajúce konflikty, organizovaný zločin a kríza súvisiaca s násilnou úpravou hraníc vrhajú tieň na susedné krajiny EÚ. Úroveň nestability niektorých partnerských krajín prispela k nelegálnym migračným tokom a bezpečnostným hrozbám, ktoré majú priamy dosah na EÚ.

Napriek tomuto negatívnemu vývoju EÚ naďalej prispievala k bezpečnosti a stabilite v susedstve. Pomáhala partnerom pri riešení ich politických, bezpečnostných a ekonomických otázok prostredníctvom viacerých nástrojov a mechanizmov EÚ, ako sú politický dialóg či dialóg o ľudských právach, misie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky a s tým súvisiaca finančná podpora, ktoré boli okrem iného zamerané na posilnenie právneho štátu a reformu súdnictva. V súčasnosti má EÚ v susedných krajinách niekoľko misií, konkrétne je to pozorovateľská misia Európskej únie v Gruzínsku (EUMM Georgia), policajná misia Európskej únie na palestínskych územiach (EUPOL COPPS), pomocné hraničné misie (EUBAM) v Moldavskej republike a na Ukrajine², v Líbyi (EUBAM Libya³) a na hraničnom priechode v Rafahu (v oblasti Gazy) (EUBAM RAFAH) a taktiež poradná misia EÚ pre reformu sektora civilnej bezpečnosti na Ukrajine (EUAM Ukraine).

Situácia na Ukrajine obzvlášť ovplyvnila vývoj v krajinách východného susedstva. EÚ dôrazne odsúdila nezákonné pripojenie Krymu a Sevastopolu Ruskou federáciou a destabilizačnú krízu vo východných regiónoch Ukrajiny, ktoré mali značný humanitárny dosah na civilné obyvateľstvo. EÚ vyzvala ruské orgány, aby sa zabránili akémukoľvek presunu vojsk, zbraní či bojovníkov zo svojho územia na Ukrajinu a aby využili svoj vplyv na separatistov a ilegálne ozbrojené skupiny v záujme upokojenia situácie. Na dosiahnutie tohto cieľa EÚ podporila prácu multilaterálnych

---

² Nie je misiou SBOP.

³ Zhoršenie politickej a bezpečnostnej situácie v Líbyi v júli 2014 si vyžiadalo dočasné premiestnenie misie do Tuniska. Budúce smerovanie misie je predmetom strategického preskúmania, ktoré členské štáty EÚ zväžia v blízkej budúcnosti.

fór, napríklad v rámci Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE). Okrem úsilia vynaloženého v roku 2014 na nájdenie riešenia krízy na východe Ukrajiny, EÚ vyzvala všetky strany, aby rozvíjali pozitívny trend súvisiaci s Minskými dohodami z 12. februára 2015 a v plnej miere ich vykonávali.

Popri tejto diplomatickej angažovanosti EÚ taktiež pomohla Ukrajine na ceste k reforme **sektora bezpečnosti** spustením civilnej poradnej misie (EUAM Ukraine). Misia bude poskytovať Ukrajine strategické poradenstvo k vytvoreniu účinných, udržateľných a zodpovedných bezpečnostných zložiek, ktoré pomôžu posilniť právny štát na Ukrajine.

Veľká časť susedných krajín bola naďalej postihnutá **ozbrojenými konfliktmi a krízami**. Vo východnom susedstve EÚ naďalej podporovala opatrenia na budovanie dôvery v Náhornom Karabachu. Gruzínska politika angažovanosti voči svojim odtrhnutým regiónom čelila problémom v dôsledku toho, že Rusko podpísalo „Zmluvu o aliancii a strategickom partnerstve“ s odtrhnutým regiónom Abcházskom. Politické riešenie v Podnestersku brzdil Tiraspol, ktorý opäť potvrdil svoje snahy o väčšiu autonómiu napriek výzvam k obnoveniu územnej celistvosti v kontexte „5+2“ procesu urovnania podnesterského konfliktu zo strany Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe⁴.

V južnom susedstve bola situácia v Sýrii naďalej hlavným zdrojom nestability, pričom mala závažný vplyv najmä na susedné krajiny Jordánsko a Libanon. EÚ a členské štáty zmobilizovali takmer 3 miliardy EUR na pomoc osobám postihnutým konfliktom v Sýrii a v susedných hostiteľských krajinách, čo predstavuje najväčšie humanitárne úsilie v histórii EÚ. Ide o komplexnú regionálnu reakciu, ktorá zahŕňa humanitárnu pomoc, štrukturálnu a inú pomoc krajinám, ktoré prijímajú utečencov a vysídlené osoby.

Zhoršujúca sa bezpečnostná a politická situácia v Líbyi mala dosah aj na iné ako bezprostredne susediace krajiny a jedným z nich bolo aj to, že sa nelegálna migrácia zaradila medzi hlavné medzinárodné problémy. Obnovenie násilností v Gaze zničilo živobytia a zdevastovalo už aj tak nestabilnú infraštruktúru a obmedzené prírodné zdroje, čo prispelo k celkovej nestabilite v regióne.

Región bol naďalej predmetom **teroristických hrozieb** vrátane brutálnych činov a porušovania ľudských práv páchaných teroristickými skupinami Dá'iš, Džabhatu-n-Nusra a inými. EÚ je však

---

⁴ Ministerské vyhlásenie z 5. decembra 2014 o rokovaní o procese urovnania podnesterského konfliktu vo formáte „5 + 2“.

aj naďalej odhodlaná riešiť túto otázku v spolupráci s regionálnymi a medzinárodnými partnermi.⁵

Pozitívne však je, že Gruzínsko, Moldavská republika a Ukrajina naďalej podporovali **operácie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) vedené EÚ** (EUTM operácia v Mali, EUNAVFOR Atalanta a EUFOR RCA v Stredoafrickej republike). Takáto angažovanosť je príkladom toho, že títo partneri EÚ sú si vedomí dôležitosti snáh o prispievanie k bezpečnosti v regióne. EÚ preskúma ďalšie spôsoby, ako zohľadniť toto dôležité zapájanie sa do operácií SBOP v kontexte ESP.

Podpora EÚ v oblasti **reformy sektora bezpečnosti** v susedstve prispieva k vytváraniu zodpovedných bezpečnostných zložiek v partnerských krajinách, ktoré rešpektujú demokratické kontroly a právny štát. Aktivity EÚ napomáhajú budovaniu kapacít, inštitucionálnej podpore, odbornej príprave, poradenským činnostiam a zlepšovaniu riadenia hraničnej kontroly. V roku 2014 EÚ podporila civilnú spoluprácu v rámci reformy sektora bezpečnosti v Jordánsku, Palestíne a Tunisku. Na Ukrajine spustila EÚ civilnú poradnú misiu (EUAM Ukraine) na poskytovanie strategického poradenstva pre rozvoj efektívnych, udržateľných a zodpovedných bezpečnostných zložiek, ktoré posilnia právny štát krajiny. V Libanone a Moldavskej republike sa EÚ sústredila na posilnenie kapacít riadenia hraničnej kontroly a colných orgánov s cieľom riešenia cezhraničných problémov týchto partnerských krajín. V prípade Líbye sa táto úloha ukázala zložitejšou.

V kontexte globálneho vývoja a rastúceho ohrozenia bezpečnosti a stability v susedstve si činnosť EÚ v regióne vyžaduje ďalšiu pozornosť. Jedným z ďalších dlhodobých a udržateľných spôsobov riešenia problémov, spolu s dodatočným úsilím vedeným SBOP a inými fórami, by mohlo byť posilnenie zložiek súvisiacich s bezpečnosťou v rámci ESP. EÚ má záujem pomôcť susedným krajinám stať sa silnejšími a odolnejšími, zvýšiť bezpečnosť v regióne a zabezpečiť ochranu ľudí a ich základných práv a slobôd.

2.3. Hospodárska integrácia s EÚ

EÚ je hlavným hospodárskym a obchodným partnerom väčšiny krajín ESP. Ekonomický a spoločenský model EÚ ostáva i naďalej atraktívnym pre niektoré partnerské krajiny, ako preukázalo aj ich pretrvávajúce úsilie o politické pridruženie a hospodársku integráciu.

Dohody o pridružení vrátane prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu (DCFTA) s Gruzínskom, Moldavskou republikou a Ukrajinou boli podpísané v roku 2014. Dohody o

---

⁵ Vo februári 2015 bolo prijaté spoločné oznámenie o Sýrii/Iraku a hrozbe, ktorú predstavuje Dá'iš. V ňom sa navrhuje stratégia v reakcii na krízu, ktorá obsahuje zmes politických a praktických opatrení vrátane diplomatickej angažovanosti, protiradikalizačného programu, boja proti financovaniu terorizmu a lepšej kontroly hraníc.

pridružení/DCFTA sú hlavnými výdobytkami ESP a predstavujú míľnik vo vzťahoch medzi EÚ a niektorými jej najbližšími partnermi, pričom posúvajú väzby medzi nimi na výrazne vyššiu úroveň. Od týchto dohôd sa očakáva, že budú mať pozitívny vplyv na rast a zamestnanosť v partnerských krajinách, na vytváranie blahobytu a udržateľnejšieho a odolnejšieho hospodárstva.

Predbežné vykonávanie veľkých častí dohôd o pridružení/DCFTA začalo v Gruzínsku a Moldavskej republike 1. septembra 2014. Krajiny začali tieto dohody realizovať: dovozné clá boli znížené alebo zrušené a záväzky k aproximácii s *acquis* Únie sa postupne začali uplatňovať.

Čo sa týka Ukrajiny, rok 2014 priniesol určité zlepšenie v bilaterálnych obchodných vzťahoch, keďže sa predošlé obchodné prekážky odstránili či postupne rušili. Ukrajinské orgány však zareagovali na kritickú makroekonomickú situáciu prijatím nových obchodných obmedzení a ďalších opatrení, pri ktorých existuje riziko, že pokrok v obchodných vzťahoch zvráti a zhoršia podnikateľské prostredie. **Autonómne obchodné opatrenia** prijaté v apríli 2014 vylúčili 94,7% vtedajších colných sadzieb EÚ na dovoz priemyselného tovaru z Ukrajiny a všetky colné sadzby EÚ na vývoz poľnohospodárskych produktov Ukrajiny do EÚ a zároveň znížili colné sadzby na niektoré chemické látky a iné výrobky s pôvodom na Ukrajine. Po rozhodnutí o odložení predbežného vykonávania časti DCFTA dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou do 1. januára 2016 sa platnosť autonómnych obchodných opatrení predĺžila do daného dátumu. Ukrajinské orgány pripravujú implementáciu DCFTA v úzkej spolupráci s EÚ.

Hoci EÚ bola aj v roku 2014 hlavným obchodným partnerom Arménska, 10. októbra 2014 podpísali Arménsko, Rusko, Kazachstan a Bielorusko zmluvu so zámerom začleniť Arménsko od roku 2015 do **Eurázijskej hospodárskej únie**. EÚ rozhodnutia zvrchovaných štátov rešpektuje. Arménsko naďalej využívalo colné preferencie všeobecného systému preferencií VSP+ a v novembri 2014 sa začali prieskumné rozhovory o možnom novom zmluvnom vzťahu medzi EÚ a Arménskom.

Takisto sa intenzívne diskutovalo o obchodných vzťahoch s južnými partnermi. Regulačné reformy sa aj naďalej sústredili na hospodársky rozvoj týkajúci sa vytvárania pracovných miest, podpory udržateľného hospodárskeho rastu a prosperity. Navyše sa výrazne rozširujú možnosti posilnenej regionálnej spolupráce. EÚ ostala naďalej pripravená podporiť takéto úsilie, ak a keď sú partneri pripravení.

Rokovania o DCFTA s Marokom tiež pokračovali. Prerokovávala sa dohoda o zemepisných označeniach. Popri finančnej podpore EÚ sektoru rybolovu v Maroku, ktorá poskytuje priame a konkrétne výhody hospodárskym subjektom, sa začala i prvá rybolovná činnosť podľa protokolu k dohode o partnerstve v sektore rybolovu na roky 2014 – 2018. Proces prípravy na rokovania o DCFTA s Tuniskom pokročil, uskutočnili sa konzultácie s občianskou spoločnosťou i medzi odborníkmi a dospelo sa k záveru, že začatiu rokovaní nebráni žiadna technická prekážka.

Rovnako pokročili i prípravné rokovania o DCFTA s Jordánskom a realizovalo sa posúdenie vplyvu na udržateľnosť v súvislosti s možnou DCFTA s Egyptom a Jordánskom.

Ekonomická integrácia s EÚ je však hlbšia ako len obchodné vzťahy ako také. ESP spája EÚ s jej susedmi pomocou vytvárania **dopravných a energetických** sietí a tieto opatrenia idú ruka v ruku so zvyšujúcimi sa obchodnými tokmi. Regulačná aproximácia a zabezpečenie príslušnej infraštruktúry sú kľúčovými faktormi pri vytváraní a udržiavaní účinného prepojenia medzi EÚ a partnerskými krajinami, ako aj krajinami samotnými.

Celkový obraz za rok 2014 je však v oboch oblastiach zmiešaný. Niektoré krajiny, ako napríklad Maroko, Tunisko a Ukrajina, zrealizovali regulačnú aproximáciu s pravidlami a normami EÚ v oblasti **dopravy**. Niektoré (napr. Jordánsko, Libanon a Palestína) i napriek konfliktom ďalej vytrvali vo svojom reformnom úsilí v oblasti dopravy.

V oblasti **energetiky** pokračovala integrácia susedných krajín do vnútorného trhu EÚ s energiou. Taktiež boli prijaté politické rozhodnutia na podporu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane slnečnej energie v Maroku. V dôsledku dovozu energie, najmä plynu a ropných výrobkov, z tretích krajín sa Ukrajine a Jordánsku znepokojujúco navýšili dlhy. V tejto súvislosti bola veľkým úspechom trilaterálna dohoda o plyne z 30. októbra 2014 medzi Ukrajinou a Ruskou federáciou, ktorá bola sprostredkovaná Európskou komisiou. Súčasne pokračovalo postupné začleňovanie ukrajinského trhu s energetikou do trhu EÚ.

V oblasti opatrení a projektov súvisiacich s energetickou infraštruktúrou sa tiež zaznamenal pozitívny vývoj. Dňa 20. septembra 2014 bol sa začala výstavba južného koridoru zemného plynu z Azerbajdžanu do juhovýchodnej Európy, ktorý bude od roku 2020 dodávať plyn z Azerbajdžanu do EÚ. Prepojovacie potrubie Iasi-Ungheni z Rumunska do Moldavskej republiky bolo slávnostne otvorené 27. augusta 2014. Na základe podpory a spolupráce s EÚ, medzinárodnými finančnými inštitúciami a Rumunskom musí práca na tomto projekte naďalej pokračovať.

Spolupráca so susednými krajinami v oblasti **jadrovej bezpečnosti** naďalej prináša hmatateľné výsledky. Ukrajina doplnila svoj národný akčný plán v nadväznosti na záťažové testy, ktoré sa uskutočnili v spolupráci s Európskou komisiou. Komisia tiež obdržala správu o záťažovom teste Arménska v súvislosti s jadrovou elektrárnou Medzamor, ktorá bude podrobená partnerskému preskúmaniu. To je v súlade s cieľmi EÚ v tejto oblasti politiky, ktorými sú presadzovanie najprísnejších noriem jadrovej bezpečnosti a celosvetovej kultúry bezpečnosti.

Regionálne projekty, ako napríklad posilnenie elektrického prepojenia na južnom Kaukaze, pomáhajú vytvoriť väčšiu vzájomnú prepojenosť najskôr v rámci partnerských krajín a neskôr medzi partnerskými krajinami a EÚ. Dokončilo sa prepojenie medzi Gruzínskom a Tureckom a posilnenie prepojenia medzi Gruzínskom a Arménskom je vo fáze plánovania.

Hodnotenie a odborná príprava, ktoré sa uskutočnili na základe iniciatívy **Small Business Act pre Európu**, zmobilizovali stovky zainteresovaných subjektov z malých a stredných podnikov (MSP) v južnom susedstve. To pomohlo zosúladiť politiky partnerských krajín v oblasti malých a stredných podnikov s politikou EÚ a tiež posilniť hospodársku integráciu.

Spolupráca v oblasti **životného prostredia** prispela k zlepšeniu kvality života občanov partnerských krajín tým, že im poskytla prístup k základným environmentálnym službám, ako sú dodávky vody, čistenie odpadových vôd a nakladanie s tuhým odpadom. Environmentálna spolupráca bola aj naďalej jedným z nástrojov na posilnenie postavenia občianskej spoločnosti.

Vývoj spoločného priestoru vedomostí a inovácií v roku 2014 pokročil, pričom prepojil EÚ a partnerské krajiny prostredníctvom politického dialógu a spolupráce v oblasti **výskumu a inovácií**. Pred koncom roka 2014 podpísali Izrael a Moldavská republika s EÚ dohody o pridružení týkajúce sa rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu „Horizont 2020“.

2.4. Medziľudské kontakty, migrácia a mobilita

Zvýšenie mobility v bezpečnom a dobre spravovanom prostredí a posilňovanie ľudského rozmeru prostredníctvom intenzívnejších medziľudských kontaktov sa stali hlavnými zásadami európskej susedskej politiky. Mobilita posilňuje obchodné väzby a hospodársky rast, pomáha kultúrnemu a spoločenskému vývoju a podporuje základné práva a právny štát. Toky cestujúcich a migračné toky medzi regiónmi ESP a EÚ sa neustále zvyšujú. Rastúce toky legálnej migrácie do EÚ v roku 2014 pochádzali najmä z Maroka a Ukrajiny.

Na to, aby bol vytvorený pevný základ úspešného prechodu k demokracii a úspešného hospodárstva je potrebné, aby krajiny investovali do budúcich generácií. Zavedenie dobre fungujúceho a efektívneho systému **vzdelávania** je preto veľmi dôležité pre strednodobý až dlhodobý rozvoj. Celkovo sa spolupráca krajín susedstva s EÚ v oblasti vzdelávania zlepšila a dokonca pokračovala aj v oblastiach priamo postihnutých ozbrojenými konfliktmi. Spustilo a zaviedlo sa niekoľko projektov Tempus, Erasmus Mundus a eTwinning. Niektoré krajiny ESP (Azerbajdžan, Moldavská republika, Ukrajina, Egypt, Jordánsko a Tunisko) prijali v roku 2014 reformy na zlepšenie kvality vzdelávania na všetkých úrovniach. V niektorých krajinách boli vytvorené politické rámce či stratégie, ktoré sa zvlášť sústreďujú na **mladých ľudí**, napríklad ukrajinský „štátny program pre mládež na roky 2016 – 2020“.

Silný sektor **kultúry** taktiež prispieva k politickým reformám a sociálno-ekonomickému rozvoju. Niekoľko krajín prijalo národnú stratégiu pre oblasť kultúry, ako je napríklad moldavská stratégia „Kultúra 2020“ .

Prílev utečencov zo Sýrie naďalej predstavoval problém pre vzdelávacie systémy v Jordánsku a Libanone. Do konca roka 2014 bolo v Libanone medzi sýrskymi utečencami evidovanými vysokým komisárom OSN pre utečencov približne 390 000 sýrskych detí v školskom veku (5 až

17 rokov) a tiež odhadom 10 000 palestínskych utečencov zo Sýrie v školskom veku, z ktorých bolo približne 7 000 zapísaných do škôl Agentúry OSN pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA).

Spolupráca v oblasti migrácie a mobility bola v roku 2014 dôležitou súčasťou vzťahov EÚ s partnerskými krajinami. **Partnerstvá v oblasti mobility** boli kľúčovými prvkami týchto rokovaní. V súlade s globálnym prístupom EÚ k migrácii a mobilite mali tieto partnerstvá za cieľ posilnenie spolupráce v tejto dôležitej oblasti politiky. Na konci roka 2014 podpísali Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Jordánsko, Moldavská republika, Maroko a Tunisko s EÚ partnerstvo v oblasti mobility. S Bieloruskom pokračovali rokovania o dohode o zjednodušení vízového režimu a dohode o readmisii. Dialóg medzi EÚ a Libanom o migrácii, mobilite a bezpečnosti sa začal v decembri 2014.

Pri niektorých východných partneroch sa práca sústredila na perspektívu vytvorenia bezvízového režimu. Po úspešnom ukončení dialógu o liberalizácii vízového režimu môžu občania Moldavskej republiky, ak sú držiteľmi biometrických pasov, cestovať do schengenského priestoru **bez víz** od 28. apríla 2014. Ostatné partnerské krajiny (najmä Gruzínsko, ale aj Ukrajina) zintenzívnili svoje úsilie, aby dosiahli rovnaký cieľ.

V južnom susedstve Maroko zabezpečovalo lepšiu integráciu **legálnych migrantov**. Vlády Maroka a Tuniska sú tiež v procese prijímania právneho a inštitucionálneho rámca v oblasti azylu a boja proti obchodovaniu s ľuďmi. V januári 2015 začala EÚ rokovať s Marokom o dohode o zjednodušení vízového režimu a dohode o readmisii. EÚ je pripravená začať takéto rokovania s Tuniskom v roku 2015 po tom, ako prijala smernice na rokovania o oboch dohodách v decembri 2014.

Stúpajúce toky **nelegálnej migrácie** však pokračovali naďalej, čo súvisí so všeobecným trendom politického vývoja v južnom susedstve od roku 2011. V priebehu roka 2014 do EÚ vstúpilo viac ako 277 000 nelegálnych migrantov. Tiež sa prehĺbil problém obchodovania s ľuďmi.

Obrovské straty na životoch v Stredozemnom mori v roku 2014 ukázali, že koordinovaná tvorba politiky EÚ a jej partnerských krajín v južnom susedstve i mimo neho je nevyhnutná. Keďže partnerské krajiny ESP sú zväčša tranzitnými krajinami nelegálnej migrácie, EÚ zapája do príslušných diskusií aj susedov krajín susedstva, a to napríklad orgány západnej či strednej Afriky v rámci „rabatského procesu“. V novembri sa podobne začal proces regionálneho dialógu s krajinami, ktoré sa nachádzajú na východoafrickej migračnej trase (tzv. „chartúmsky proces“). Väčšine južných partnerských krajín EÚ chýba na riešenie tejto otázky komplexný a udržateľný právny a administratívny systém. Najmä Líbya bola veľmi citlivá na prílev žiadateľov o azyl, nelegálnu migráciu a obchodovanie s ľuďmi v dôsledku zhoršenej bezpečnostnej situácie a konfliktu v krajine.

Pomoc EÚ v tomto regióne sa sústredila na posilnenie systému trestného súdnictva partnerských krajín v boji proti pašovaniu a nezákonnému obchodovaniu prostredníctvom budovania kapacít hraničných kontrol. Takáto pomoc mala určitý pozitívny účinok v Maroku, Alžírsku, Tunisku a Egypte. Jordánsku bola z EÚ poskytnutá pomoc na uskutočnenie migračného prieskumu, súčasťou ktorého bolo hodnotenie podmienok pre utečencov. Podobné prieskumy sa plánujú uskutočniť aj v ostatných krajinách regiónu.

2.5. Finančná spolupráca

Nástroj európskeho susedstva (ENI) je hlavným prostriedkom na podporu politických priorít EÚ v susedstve. ENI má na obdobie rokov 2014 – 2020 rozpočet vo výške 15,4 miliardy EUR. To predstavuje predvídateľný a dlhodobý balík na podporu reformných priorít dohodnutých v jednotlivých krajinách. Krajiny, v ktorých sa zavádzajú významné demokratické reformy, môžu tiež získať dodatočné financie v rámci zastrešujúceho programu vo výške do 10 % hodnoty ENI. ENI tiež poskytuje významnú podporu regionálnych i cezhraničných iniciatív. Kombinovanie financovania EÚ prostredníctvom investičného nástroja ESP (NIF) s medzinárodnými finančnými inštitúciami zohráva čoraz významnejšiu úlohu.

NIF podporuje projekty v oblasti energetiky a dopravných prepojení, zmeny klímy a životného prostredia a projekty pre malé a stredné podniky. **Nástroj DCFTA** bol vypracovaný s cieľom podporiť prispôsobenie sa a preorientovanie podnikov, čo im môže dopomôcť k lepšiemu prístupu k výhodám stanoveným v dohodách. Týmto nástrojom sa EÚ snaží cez NIF zmobilizovať granty vo výške 150 miliónov EUR na obdobie rokov 2015 – 2017, pomocou čoho by stimulovala investície vo výške 1,5 mld. EUR zo strany medzinárodných finančných inštitúcií v troch krajinách, t.j. v Gruzínsku, Moldavsku a na Ukrajine.

Financovanie občianskej spoločnosti sa tiež podstatne zvýšilo. EÚ aj naďalej podporovala občiansku spoločnosť prostredníctvom **nástroja na podporu občianskej spoločnosti** na regionálnej a celoštátnej úrovni s cieľom posilniť a presadiť úlohu občianskej spoločnosti v procesoch súvisiacich s reformami a demokratickou zmenou.

Súčasná meniacia sa situácia v susedstve si vyžaduje pružný prístup k plánovaniu a implementácii a EÚ využila všetky dostupné možnosti flexibility. Na potreby vyvolané krízou na Ukrajine EÚ zareagovala bezprecedentnou rýchlosťou a schvaľovacie procesy prešli zrýchleným konaním, pričom skombinovala podporu z ENI, makrofinančnú pomoc a technickú pomoc od skupiny na podporu Ukrajiny. V decembri 2014 bol vytvorený **regionálny trustový fond** na poskytovanie súdržnej a posilnenej humanitárnej pomoci na regionálnej úrovni v reakcii na krízu v Sýrii.

Trustový fond sa bude zameriavať na súčasné prioritné potreby a je možné, že v období po ukončení tohto konfliktu bude prispôsobený potrebám obnovy krajiny.

ENI však nie je vhodným ani dostatočným nástrojom na pokrytie všetkých potrieb, najmä nie v prípadoch, kde si reakcia na krízu vyžaduje dodatočné finančné prostriedky. Finančné prostriedky z ENI sa preto dopĺňajú podporou z iných nástrojov, ako je nástroj na podporu stability a mieru, humanitárna pomoc EÚ (ECHO) alebo Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR). Ďalšie finančné prostriedky možno zmobilizovať prostredníctvom týchto alebo iných nástrojov v závislosti od vývoja situácie v regióne – reakcie v Sýrii a na Ukrajine sú toho príkladom.

2.6. ESP mimo rámca bilaterálnej spolupráce

Mnohé bezpečnostné, hospodárske a sociálne výzvy v susedstve sú priamo spojené s nízkou úrovňou regionálnej integrácie. Regionálna spolupráca je dôležitá pri riešení komplexných spoločných problémov, ako napríklad nelegálna migrácia, terorizmus a obchodovanie so zbraňami, alebo cezhraničné znečistenie, ktoré si vyžadujú koordinovanú reakciu. Posilnenie regionálnej spolupráce preto zostáva prioritou programu ESP. Toto sa vzťahuje tak na východnú dimenziu ESP, ktorú stelesňuje Východné partnerstvo, ako aj na južnú dimenziu vedenú Partnerstvom pre demokraciu a spoločnú prosperitu a rovnako platí aj v kontexte Únie pre Stredozemie.

Celková politická situácia v južnom susedstve ostáva napätá, čo má vplyv aj na možnosti regionálnej spolupráce. I keď južné partnerské krajiny naďalej rozvíjali svoje bilaterálne vzťahy s EÚ, región ako taký ostal jedným z najmenej integrovaných vo svete. Časti regiónu naďalej prechádzali vážnymi politickými, hospodárskymi a humanitárnymi krízami, ako aj ozbrojenými konfliktmi a pociťovali výrazné zhoršenie bezpečnostnej situácie. Vykonávanie reforiem a regionálna integrácia sa za daných okolností ukázali ako obtiažne.

Na riešenie potenciálnych účinkov presahovania sýrskeho konfliktu a s tým spojeného fenoménu zahraničných bojovníkov EÚ zintenzívnila spoluprácu so svojimi južnými partnermi v oblasti boja proti terorizmu. Projekt v spolupráci s arabskými partnermi zameraný na boj proti terorizmu a financovaný prostredníctvom ENI sa začal v marci 2014 a je realizovaný Úradom OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) a výkonným riaditeľstvom Protiteroristického výboru Bezpečnostnej rady OSN (UNCTED) s účasťou inštitúcií EÚ a členských štátov.

EÚ a južné partnerské krajiny naďalej riešili kritickú potrebu užšej integrácie. Partneri prejavili záujem zapojiť sa do regionálnych činností s EÚ najmä prostredníctvom Únie pre Stredozemie a Ligy arabských štátov (LAS). Pretrvávalo tiež úsilie o ďalšiu spoluprácu EÚ s krajinami Maghrebu a s Organizáciou islamskej spolupráce (OIC).

Vo Východnom partnerstve sa dosiahol značný pokrok pri zapojení príslušných partnerských krajín prostredníctvom dohôd o pridružení a DCFTA, ktoré zahŕňajú ambiciózne programy reforiem v politickej, hospodárskej a sociálnej oblasti. Štyri tematické platformy Východného partnerstva sa naďalej stretávali dvakrát ročne s cieľom prehodnotiť a prediskutovať ďalšie kroky politického dialógu medzi EÚ a krajinami Východného partnerstva. Očakáva sa, že na samite Východného partnerstva v roku 2015 sa posúdi rozsah vykonávania dohodnutých záväzkov a dosiahnutý pokrok.

Vzhľadom na ukrajinskú krízu v roku 2014 EÚ iniciovala bezprecedentné programy podpory na pomoc pri stabilizácii hospodárskej a finančnej situácie v krajine, pri prechode k demokracii a na podnietenie politických a hospodárskych reforiem či podporu inkluzívneho rozvoja. Pomoc Moldavskej republiky a Gruzínsku sa tiež mnohými spôsobmi zintenzívnila vzhľadom na tlaky, ktorým boli krajiny podrobené v dôsledku ich rozhodnutia podpísať dohody o pridružení.

3. Záver

Predseda Komisie Juncker stanovil preskúmanie ESP ako prioritu prvého roka svojho mandátu.

V **spoločnom konzultačnom dokumente** „Na ceste k novej európskej susedskej politike“, prijatom 4. marca 2015, sa načrtávajú hlavné otázky a problémy, ktorým EÚ a jej partnerské krajiny v súčasnosti čelia. Zainteresované strany vyzývame, aby reagovali na toto oznámenie, ktoré spúšťa proces dôkladných konzultácií o európskej susedskej politike. Výsledky tohto procesu budú oznámené na jeseň 2015, kedy sa prijme spoločné oznámenie o obnovení ESP.